

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка

ПОГОДЖЕНО
Проректор з НІР

О.І. Алфьоров
«27» березня 2018 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ХНТУСГ

О.В. Нанка
«29» березня 2018 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ФОРМУВАННЯ ВАРІАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ
НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

УХВАЛЕНО
рішення Вченої Ради ХНТУСГ
від «29» березня 2018 р.

протокол № 7 від «29» березня 2018р.

ПОГОДЖЕНО
Голова профспілкового комітету ХНТУСГ

В. М. Кісь
«27» березня 2018 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про вільний вибір студентами вибіркового навчального дисциплін (далі - Положення) містить основні вимоги щодо здійснення студентом права вибору відповідно до статті 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року, пункт 15.

1.2 Освітня програма (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) – це система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності (спеціалізації), що визначає:

- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;
- перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення (структурно-логічна схема);
- кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми;
- очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітньо-професійна програма розробляється для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та другого (магістерського) рівня (практичний профіль). Освітньо-наукова програма розробляється для другого (магістерського) рівня вищої освіти (академічний профіль) та для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Освітня програма використовується під час:

- проведення ліцензійної експертизи на провадження освітньої діяльності за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, інспектуванні освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;

- професійної орієнтації здобувачів вищої освіти. Освітні програми розробляються проектними групами під керівництвом гаранта освітньої програми.

Освітні програми ухвалюється вченою радою університету та затверджуються ректором університету.

Освітні програми ХНТУСГ повинні забезпечувати компетентності, які у сукупності визначають професійний рівень здобувачів та дають можливість успішно вирішувати типові завдання певної спеціальності відповідно до національної рамки кваліфікацій. Крім того, освітні програми повинні сприяти формуванню компетентностей відповідно до сучасних вимог розвитку регіону, ринку праці, індивідуальних вподобань, які дають можливість успішно застосовувати фахові компетентності в різних умовах та ситуаціях.

1.3 Навчальний план – це нормативний документ Університету, який складається на підставі освітньо-професійної програми підготовки фахівців, структурно-логічної схеми підготовки і визначає перелік та обсяг нормативних наук і вибіркового дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу та засоби проведення поточного і підсумкового контролю.

Навчальний план затверджується вченою радою Університету.

Вибіркові навчальні дисципліни встановлюються нормативними документами Університету з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб студентів, ефективного використання можливостей і традицій Університету, потреб замовника, регіональних потреб тощо.

Розробляється навчальний план на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми за кожною спеціальністю університету і містить відомості про галузь знань, спеціальність, освітній або освітньо-науковий рівень, кваліфікацію, нормативний термін навчання, графік освітнього процесу, загальний цикл та професійний цикл навчальних дисциплін, цикл практичної підготовки та державної атестації, дані про кількість і форми семестрового контролю, кваліфікаційну атестацію, загальний бюджет навчального ча-

су за весь нормативний термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час та час, відведений на самостійну навчальну роботу, а також поділ бюджету аудиторного навчального часу за окремими формами занять з кожної навчальної дисципліни за весь термін навчання загалом.

1.4 Індивідуальний навчальний план студента (далі – ІНПС) – робочий нормативний документ Університету, за яким здійснюється навчання студентів, виходячи з вимог ОП відповідного рівня підготовки, з максимальним урахуванням індивідуальних потреб, особистісних освітньо-професійних інтересів студентів щодо своєї фахової підготовки та вимог ринку праці.

ІНПС складається на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та частину вибіркових дисциплін, вибраних студентом з обов'язковим урахуванням структурно-логічної схеми підготовки фахівця з певної спеціальності.

2. ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

2.1. У навчальних планах підготовки фахівців обсяги елективних навчальних дисциплін розподіляються в залежності від загальної кількості кредитів ЄКТС так:

- обсяг дисциплін за вибором університету становить не більше 15%;
- обсяг дисциплін за вибором студента становить не менше 25%.

2.2. Дисципліни за вибором студента вивчаються за освітніми програмами підготовки:

- бакалаврів – на 2-4 курсах;
- магістрів – на 1 і 2 року навчання.

2.3. Обсяги навчальних дисципліни мають бути кратними цілому числу кредитів ECTS, мінімальний обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ECTS, максимальна кількість дисциплін на навчальний рік – не більше 16.

2.4 Освітні програми університету у частині переліку навчальних дисциплін мають дві складові – нормативну та варіативну. Нормативна складова забезпечує формування компетентностей професійного рівня (обов'язковий

мінімальний досвід у вирішенні професійних завдань відповідної спеціальності), а варіативна складова – відповідає за забезпечення компетентностей відповідно до сучасних вимог розвитку (розширення та поглиблення рівня підготовки у різних напрямках: загальному, фундаментальному, спеціальному).

2.5 Навчальний план розробляється на весь нормативний термін навчання (в тому числі навчання зі скороченим, порівняно з типовим, терміном навчання) для кожного рівня вищої освіти та за кожною формою навчання робочими групами, до складу яких входять керівник навчально-наукового інституту (далі - ННІ) або його заступник, завідувачі та провідні фахівці випускових кафедр. Розроблений навчальний план розглядається на вченій раді ННІ і ухвалюється вченою радою університету. Підпис ректора скріплюється печаткою Університету.

Перегляд навчальних планів і їх оновлення здійснюється не рідше одного разу на 4 роки.

2.6 Всі дисципліни, що належать до вибіркової складової навчального плану за вибором студента, розподіляються за трьома групами.

2.6.1 Перша група загальним обсягом не менше 9 кредитів ECTS відноситься до циклу загальної підготовки навчального плану за відповідною ОП, формується з трьох навчальних дисциплін вільного вибору студентів за певними спрямуваннями. Відповідно до спеціальностей здобувачам пропонуються наступні спрямування:

- соціально-гуманітарне;
- соціально-політичне;
- ІТ – спрямування;
- технологічне;
- правове;
- загальнотехнічне.

2.6.2 Друга група загальним обсягом не менше 12 кредитів ECTS відноситься до циклу загальної підготовки навчального плану за відповідною ОП, формується з чотирьох непрофільних навчальних дисциплін підготовки

освітнього ступеня бакалавр, сутність яких полягає у формуванні певних компетентностей у студентів, які дозволять розширити його професійну підготовку та максимально враховують індивідуальні потреби особистісних освітньо-професійних інтересів студента.

2.6.3 Третя група загальним обсягом не менше 39 кредитів ECTS відносяться до циклу професійної підготовки навчального плану за відповідною ОП, формується з блоку профільних навчальних дисциплін підготовки освітнього ступеня бакалавр, які поглиблюють професійну підготовку за певною спеціалізацією, мета якої полягає у формуванні вузькоспеціалізованих професійних компетентностей, які дають можливість виконувати специфічні професійні завдання.

За кожною спеціальністю повинно бути представлено не менш двох блоків профільних навчальних дисциплін.

2.8 За кожною з груп варіативної складової формується перелік навчальних дисциплін для вільно вибору здобувачами:

- перелік навчальних дисциплін за першою групою формують відповідні спеціалізовані кафедри;
- перелік навчальних дисциплін за другою групою можуть формувати усі кафедри університету;
- перелік навчальних дисциплін за третьою групою формують випускові кафедри.

Студенти мають вільно обрати навчальну дисципліну (блок навчальних дисциплін) в межах запропонованого переліку відповідної групи. Перелік навчальних дисциплін за кожним спрямуванням щорічно затверджується Вченою радою та оприлюднюється на офіційному сайті університету.

Кількість навчальних дисциплін, що пропонуються студентам для вибору, має забезпечити реальний і вільний вибір навчальних дисциплін.

2.9 Після здійснення студентом вибору та внесення дисципліни у ІНПС вони вважаються обов'язковими для вивчення цим студентом.

3. РЕГЛАМЕНТ ФОРМУВАННЯ ВАРІАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

№ з.п.	Заходи	Виконавці	Термін виконання	Документ	Підрозділ, який отримує інформацію чи документ
1	Формування пропозицій щодо включення до загальноуніверситетського каталогу дисциплін варіативної складової освітньої програми за всіма спеціальностями	Завідувачі кафедр	До 1 жовтня	Витяг з протоколу засідання кафедри та засідання вченої ради ННІ щодо рекомендації до включення в загальноуніверситетський каталог дисциплін варіативної складової, анотації дисциплін в електронному та паперовому вигляді	Навчальний відділ
2	Формування наказу про затвердження переліку вибіркового навчальних дисциплін загальноуніверситетського каталогу	Навчальний відділ	До 1 листопада	Наказ про затвердження переліку вибіркового навчальних дисциплін загальноуніверситетського каталогу	Завідувачі кафедр, Дирекції ННІ
3	Формування та оприлюднення загальноуніверситетського каталогу дисциплін варіативної складової освітньо-професійних програм за всіма спеціальностями	Науково-методичний відділ, дирекції ННІ	До 1 січня	Сайт університету, сайти ННІ	Завідувачі кафедр, викладачі, які викладають дисципліни варіативної складової
4	Подання робочих програм дисциплін варіативної складової	Завідувачі кафедр, викладачі, які викладають дисципліни варіативної складової	До 1 березня	Робочі програми з дисциплін варіативної складової	Науково-методичний відділ
5	Оприлюднення робочих програм дисциплін варіативної складової	Науково-методичний відділ	До 15 березня	Сайт університету, сайти ННІ	Завідувачі кафедр, викладачі, які викладають дисципліни варіативної скла-

					дової
6	Вибір дисциплін варіативної складової освітніх програм	Навчальний відділ, дирекції ННІ	згідно графіку	Індивідуальний навчальний план студента, списки студентів	Дирекції ННІ, завідувачі кафедр, навчальний відділ